

Vi er et levende sammen

Engesvang Gavl

Projekt af
Merete Pryds Helle
og Vibe Bredahl

Hvis vi var snegle og gled med vores liv på ryggen
under visne birkeblade, ind mellem majgøgeurt og
djævelsbid

ville husets vægt trykke os dybt ned til
svampemyceliens tråde, til regnormegange og
dugdrikkende muldvarpe,

og efterlade os i en stilhed, hvori vi kan formulde.

Alt det, vi bærer med os, tyngden af ting og timer.

Hvis vi var havehumlebie, ville vi dyppe tungen
i kongepen og akeleje og samle til hobe i vores
pollenkurve. Vi løfter os sindige, luftdirrende og
slikker diskret et skærmvendt barn i øret.

Så længe vi er levende, er vi alting.

Når spætten forlader sin rede, flytter vi ind, vi er
dværgflagermus. Vi lyser rundt i det hule træ med
vores laserlommelygter, vi råber med pibende
stemmer til de andre, at herinde er godt, her er
fred. Vi søger de, der sværmer i natten, vi danser
luftdans med dem i skumringen, i skovkanten, vi
svinger i lange buer, vi skriger og skrigets ekko
vender tilbage med billedet af en ulv, der lusker i
krattet. Vi rækker vores flagermusehjerter til
hinanden og hjerterne banker igennem året,
hurtigt, langsomt, hurtigt, langsomt, rytmen er en
bue i luften.

Vi er vandstær, vandsalamander, isfugl, vi er spidssnudet frø, butsnudet frø. Vores overflade glitrer af dråber, vi sætter vores vandtæer i søen, vi spiser hinandens våde fugt, vi er dråbefødte, vandspejlende, vandvirrende glitreværk.

Hvis vi var snoge, ville vi have gule halvmåner i nakken og tudsetrævler mellem tænderne. Vi ville kaste facaden, alt det usagte, al sorgen, fra os som en ham i det lyse forår og det dybe efterår, være fornyede måner, som snor sig mellem håret høgeurt, høgeskæg og blåhat.

Vi er alt dette, naturens bankende hjertebue, halvmånens lys i søspejlet, vi holder fast og trykker os mod græsset; vi går videre som alting, der er ingen forskel mellem ulven, ålen og os, vi er skabt af det samme, vi er støv fra stjerner; vi er dyr, plantebloodet banker i vores årer, vi er et levende sammen.

Engesvang Gavl er et samarbejde mellem billedkunstner Vibe Bredahl, forfatter Merete Pryds Helle, lokalgruppen Engesvang samt biolog Kristine Bollerup.

Vi har fokuseret på de arter i Engesvang, der er særlige for området, men som der skal gøres en indsats for at bevare. Det kan være tiltag, Engesvangborgerne kan gøre i fællesskab eller hver især i de enkelte haver. For nogle arters vedkommende handler det om det på samme tid meget svære og meget simple; ikke at gøre noget som helst, men at lade for eksempel ulve, orkideer og ål være i fred og holde sig væk.

Vibe Bredahl og Merete Pryds Helles værk skal være på gavlen ved sportscenteret i mindst fem år, og i disse fem år er der planlagt beboerprojekter. Ved indvielsen sætter vi fuglekasser op ved Engesvang Børnehus og Engesvang Kirke. Desuden vil der hvert år i foråret være fælles fjernelse af opvækst og gyvelslåning på Søren Bakker og Overdrevet ved Engesvang Hallen.

Derudover er der fokus på, hvordan man kan forbedre livsbetingelserne for de nedenstående arter. Efter de fem år bliver der et fællesmøde for alle beboere, hvor Kristine Bollerup vil vurdere, om indsatsen har gjort en forskel for biodiversiteten i Engesvang kommune.

Dværgflagermus og spætte - kan lide at bo i huller i gamle træer. Tænk på det, når I ser på træerne i haven; skal noget fældes, er det måske muligt at lade stammen stå? Det er også muligt at sætte særlige fedtfodersystemer op, hvor spætten kan sidde på små trappetrin med sin lodrette krop.

Vandsalamander og frøer - elsker vandhuller og havedamme. Lidt vand på grunden kan gøre underværker for mange arter. Vandsalamanderen spiser gerne skrubbudsens haletudser, alt hænger sammen, og det er bare at starte et sted.

Snoge og edderkopper elsker stendiger; måske er der plads til et stendige bag din kvasbunke, hvor pindsvinet flytter ind sammen med biller og havehumlebien.

Djævelsbid, blåhat, håret høgeurt og kongepen er nogle af de danske hjemmehørende blomster, som er gode at have i haven. Man kan lave vilde pletter og områder, hvis man ikke ønsker at gøre haven hel vild. Frø kan samles og deles med andre borgere, så pragtbuksebi, havehumlebier og andre vilde bier kan svinge fra have til have og finde nektar og fylde sine pollenkurve.

Stæren kan bruge redekasser, og kan lide lysåbne områder, hvor den kan søge føde.

Vibe Bredahls forlæg til gavlværket i Engesvang er gengivet i dette hæfte. Både i skitsen og på det færdige gavlmaleri har Bredahl gjort brug af plantefarver lavet fra planter indsamlet i Engesvang og omegn, blandt andet indgår kamille, rejnfan, hassel, birke og egeblade, røllike, gyvel, kongelys samt jord i farverne. Plantefarverne er ikke lige så holdbare og lysægte som kemisk fremstillet maling. Men de er sunde og miljøvenlige.

De dyr vi skal passe på er enten malet, så dele af deres krop er forsvindende eller de er malet med Bredahls egen fremstillede plantemaling, som med tiden vil falme og minde os om, at vi skal gøre noget aktivt for at passe på de arter.

De steder hvor der ikke er brugt egen maling har Bredahl anvendt AURO maling, som ligeledes bliver fremstillet CO₂-neutralt og økologisk af planter, mineraler og vand.

Gavlværket kan ses som en stor tegning. På samme måde som skitsen på papir er skrøbelig, vil også de hvide flader i gavlværket være skrøbelige og modtagelige for vind og vejrs påvirkning. Således vil værket skifte udtryk med tiden, ligesom naturen altid er i forandring. Plamager, regndråber, støv og al naturligt slid vil gøre værket smukkere, men ligesom naturen er skrøbelig overfor henkastning af affald, vil gavlværket også være skrøbeligt overfor skader påført af mennesker. Værket er bevidst placeret i øjenhøjde, så man kan komme helt tæt på det, og gør det tydeligt at hvis vi vil bevare noget, om det er et kunstværk, en skovbund, vandsalamanderen eller gærdesmuttonen, skal vi være omhyggelige med at passe på det.

Akeleje og blåhat er godt for bier og sommerfugle. I blomsterne i værket ses frø fra disse planter som med tiden kan sprede sig, lige som vores tanker og kærlighed til naturen.

Verdensmålgavlene 17gavle.dk er en ny international kunst attraktion, der skabes under den blå himmel i ni kommuner i Midt- og Vestjylland (Herning, Struer, Holstebro, Varde, Skive, Syddjurs, Ringkøbing-Skjern, Hedensted og Ikast-Brande kommune).

17 byer (Sinding-Ørre, Asp, Tirstrup, Hedensted, Varde, Skive, Holstebro, Ringkøbing, FASTER-Astrup, Skjern, Skarrild, Herning, Timring, Engesvang, Nørre Snede, Ikast og Brande).

17 arbejdsgrupper med lokale ildsjæle. 17 velvillige gavlejere - 17 kunstnere / kunstnergrupper - 17 kunstarter

Alle gavlene bliver med nye bæredygtige kunstværker, der kobler kunst og verdensmål i praksis i den enkelte by. Værkerne er semipermanente frem til udgangen af 2027.

Der laves en kunstrute til alle 17 verdensmålgavle med lokale guider. Verdensmålgavlene er gratis at opleve.

Følg verdensmålgavlene på www.17gavle.dk eller på [facebook/verdensmaalgavlene](https://www.facebook.com/verdensmaalgavlene)

Tak til alle de lokale samarbejdspartnere og sponsorer
Kulturens Venner Engesvang Bibliotek
Engesvang Skole Biolog - Ikast-Brande Kommune

Bundgaard Byg Det Obelske Familiefond
Ikast-Brande Bibliotek Statens Kunstfond
Den Jyske Kunstfond Region Midtjylland
Midtjydsk Skole- og Kulturfond Kulturlaboratoriet
Ikast-Brande Bibliotek Ikast-Brande Kommune

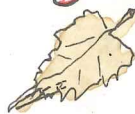

Hvis vi var snegle og gled med vores liv på ryggen under visne birkeblade, ind mellem majgøgeurt og djævelsbid

ville husets vægt trykke os dybt ned til svampemyceliens tråde, til regnormegange og dugdrikkende muldvarpe, og efterlade os i en stilhed, hvori vi kan formulde.

Allt det, vi bærer med os, tyngden af ting og timer.

Når spætten forlader sin rede, flytter vi ind,
vi er dværgflagermus. Vi lyser rundt i det hule
træ med vores laserlommelygter, vi råber med
pibende stemmer til de andre, at herinde er godt,
her er fred.

Vi søger de,

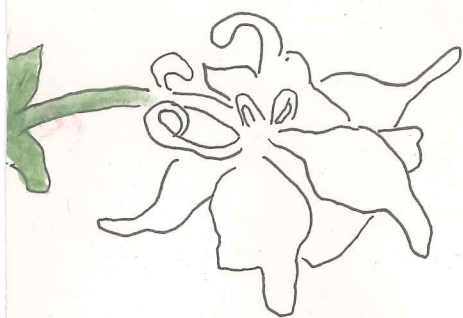
der sværmer i natten,

vi danser luftdans

med dem i skumringen, i skovkanten, vi svinger i
lange buer, vi skriger og skrigets ekko vender
tilbage med billedet af en ulv, der lusker i krattet.

Vi rækker vores flagermusehjerter til hinanden
og hjerterne banker igennem året, hurtigt,
langsomt, hurtigt, langsomt,
rytmen er en bue i luften.

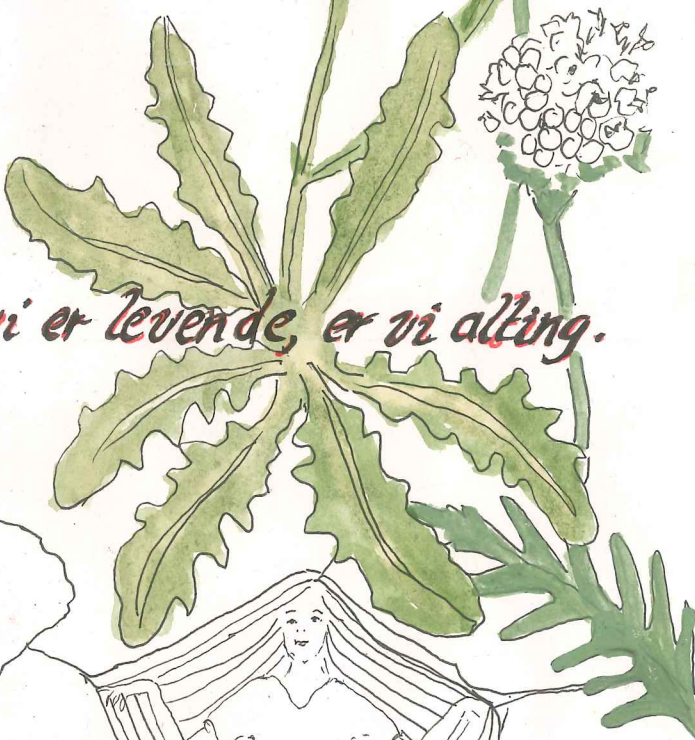

Hvis vi var havehumlebien,
ville vi dyppe tungen i kongepen
og akeleje og samle til hobe i vores pollenkurve.
Vi løfter os sindige, luftdirrende og slikker
diskret et skørmuendt barn i øret.

Så længe vi er levende, er vi altting.

Vi er vandtær, vandsalamander, isfugl, vi er
spidssnudet frø, butsnudet frø. Vores overflade
glitrer af dråber, vi sætter vores vandtær i søen,
vi spiser hinandens våde fugt, vi er dråbefødte,
vandspejlende, vandvirrende glitreværk.

Hvis vi var snoge, ville vi have gule halvmåner
i nakken og tudsetrøuler mellem tænderne.

Vi ville kaste facaden, alt det usagte, al sorgen,
fra os som et ham i det lyse forår og det dybe
efterår, være fornyede måner, som snor sig
mellem håret høgeurt, høgeskæg og blåhat.

*Vi er alt dette, naturens bankende hjertebue,
halumånens lys i søspejlet, vi holder fast og
trykker os mod græsset; vi går videre som
alting, der er ingen forskel mellem ulven, ålen
og os, vi er skabt af det samme, vi er støv fra
stjerner; vi er dyr, plantebloet banker i
vores årer, vi er et levende sammen.*

